

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 192-1890)

Originalt emne

Havnen

Havnen/Havnebane, Havnespor

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 22. maj 1890](#)
- 2) [Byrådsmødet den 28. august 1890](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 22. maj 1890 - side 7

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 192-1890)

Fra Udvalget for Havnevæsenet forelaa der følgende Indstilling af 16de d. M.:

"Paa Søndre Moles udvidede Del i Nærheden af Stenmolen, hvor Drejeskiven er beliggende, er der Mangel paa Spor til Jærnbanevognenes hensigtsmæssige Anbringelse. Efter at Petroleums-skibene ville faa Losseplads hovedsagelig ved Nordre Mole, vil den dertil hidtil særlig benyttede Plads, Strækningen fra Drejeskiven til Stenmolen, som kun er forsynet med et enkelt Spor, faa en større Betydning for den almindelige Trafik. Det vil derfor være ønskeligt, at der lagdes et Spor udgaaende fra det sydligste af de to Spor i Nærheden af Drejeskiven og nærmede sig det enkelte Spor øst for denne saa meget som muligt. Dette antages at kunne ske med en Længde af 3 à 400 Fods Spor med 400 Fods Kurve Radius. Det indstilles at anmode Generaldirektoratet for Statsbanerne om at faa nævnte Spor anlagt, saaledes at Havnen afholder Udgiften ved Optagning af Chaussering m.m. paa de sædvanlige Betilgelser."

*) I Skr. af 21de Juni 1890 har 3dje Artilleriafdeling meddelt, at den ikke agter at indgaa til Ministeriet med andragende om at leje disse Grundstykker.

Byraadet tiltraadte denne Indstilling, hvorefter der under 23de Maj 1890 blev tilskrevet Generaldirektoratet i Overensstemmelse hermed.

(Se Mødet den 28de August under Sag Nr. 341/87 og 192/90.)

Uddrag fra byrådsmødet den 28. august 1890 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 192-1890)

I Anledning af de til Generaldirektoratet for Statabanedriften henholdsvis under 25de Marts og 23de Maj skete Henvendelser om Nedlægning af forskellige Havnespor, se Møderne den 24de marts under Sag 341/87 og den 22de Maj under Sag 192/90, var der under 15de f. M. fra nævnte Autoritet modtaget følgende Skrivelse:

"I Anledning af det ærede Byraads Skrivelse af 25de Marts og 23de Maj d. A. angaaende en Udvidelse af Havnesporene i Aarhus Skal jeg, i forbindelse med den mundtlige Forhandling, som den 5te ds. fandt sted mellem delegerede af Byraadet og Afdelingschef Bayer, ikke undlade at meddele, at jeg først, naar Planen for Havneudvidelsen i sin Helhed er endelig vedtaget af Byraadet og tiltraadt af Statsbanedriften, vil kunne indgaa til Inderigsministeriet med Indstilling om, at Statsbanedriften deltager i Udgiften ved Sporanlægget.

Derimod vil jeg, saafremt det maatte være Byraadet magtpaaliggende allerede nu at erholde en Del af Sporanlægget udført, kunne indgaa paa, at dette sker paa lignende Vilkaar, som i Følge min Skrivelse af 21de September f. A. lagdes til Grund for det Sporanlæg, som ønskedes udført ved det ny Havnebassins nordre Bolværk, altsaa saaledes, at Arbejdet udføres ved Statsbanedriftens Foranstaltning, imod at Kommunen refundrerde dermed forbundne Udgifter efter Regning, og skal jeg derhos være villig til til sin Tid at indstille til Inderigsministeriet, at de fornødne Midler bevilges til at Statsbanedriften indløser de foran omhandlede Spor, for saa vidt de maatte falde ind under den endelige af begge Partner vedtagne Plan, alt dog kun paa Betingelse af, at Fordeling

mellem Kommunen og Statsbanedriften af Udgifterne ved Havnesporanlægget og fremtidig Vedligeholdelse finder Sted efter følgende Regler:

1. Arbejderne ved Sporanlægget deles paa følgende Maade imellem Kommunen og Statsbanedriften:

a. Arbejdet ved Sporets Lægning inklusive Levering af de fornødne Spormaterialier (Skinner med Forbindelsdele og Sveller) sket ved Statsbanedriften Foranstaltning og paa dens Bekostning.

b. Alt andet Arbejde (Jordarbejde, Tilvejebringelse af Ballast, Shaussering, Brolægning, Vandafløbs Fremstilling m. m.) udføres ved Kommunens Foranstaltning og for sammes Regning.

2. For den fremtidige Vedligeholdelse af hele den paa Kommunens Grund beliggende, saa vel gamle som ny Del af Havnesporanlægget fastsættes følgende Regler:

a. Statsbanedriften vedligeholder paa egen Bekostning selve Sporet, idet den dertil leverer de fornødne Sveller, Skinner og Forbindelsesdele og udfører det derved fornødne Arbejde.

Den til Sporets Justering fornødne Ballast leverede af Kommunen paa Forbrugsstedet eller betales Statsbanedriften efter Regning.

b. Al Vedligeholdelse og Renholdelse af Pladsen i og uden for Sporet saa vel som den for Jærnbanevognfærdselen fornødne Renholdelse af selve Sporet paahviler Kommunen, Skulde paa Grund af særlige Forhold (Islæg i Havnen) Trafikken mellem Station og Havn blive standset, vil dog Renholdelsen af det spor over Havnepladsen, der tjener som Forbindelsestrafikken mellem de to Stationer, saa længe saadan Stansning varer, og for saa vidt Forbindelsestrafikken mellem de to Stationer kræve den, blive udført og bekostet af Statsbanedriften.

c. Skulde det til Vedligeholdelsen af Sporet blive nødvendigt at opbryde Shaussering eller Brolægning, da maa Statsbanedriften rekvirere saadant Arbejde udført af Kommunen, hvem det tillige paahviler at drage Omsorg for Retableringen, alt paa Kommunens Bekostning, og skulde det af hensyn til Vedligeholdelsen af Bolværkerne m. m. blive nødvendigt at afbryde Spor, da maa Kommunen rekvirere saadant Arbejde udført af Statsbanedriften, som ogsaa vil drage Omsorg for Retableringen, alt paa sidstnævntes Bekostning.

Om hvorvidt Byraadet allerede nu maatte ønske en Del af Sporanlægget udført ved Statsbanedriftens Foranstaltning imod eventuel Refusion af de dermed forbundne Udgifter, tilader jeg mig at imødesee en behagelig Meddelelse og dermed Plan over saadant Anlæg, ligesom jeg imødeser det ærede Byraads Tiltrædelse af de foran meddelte Betingelser for Anlæg og fremtidig Vedligeholdelse m. m."

Herpaa var der under 29de f. M. tilskrevne Generaldirektoratet saaledes:

"I Anledning af Generaldirektoratets Skrivelse af 15de d. M. om Sporalægning ved den nye Havn og Sporenes Vedligeholdelse undlader man ikke at meddele, at Spørgsmaalet om den endelige Plan for Sporene navnlig er afhængig af den nye Toldbygning Placeret, hvilken endnu ikke er bestemt. Det nye Pakhus' Opførelse og dets Fuldførelse i September Maaned d. A. ligesom de fuldførte Bolværker ved den nye Havns vestre Side ved den nye 10 Tons Kran paa en Strækning af ca. 700 Fod fordre imidlertid med Nødvendighed Sporalæg, for at disse betydelige og Kostbare Anlæg kunne blive benyttede. Man tillader sig derfor at henlede Generaldirktoratets Opmærksomhed paa der formaalistjenlige i, at disse Spor som tidligere angivet snarlig fremstilles i en saadan Udstrækning, at der langs nævnte Bolværk lægges 2 Spor med Forbindelse saavel mod syd som Nord til de bestaaende Spor. Der er formentlig ingen Tvivl om, at disse Spor i Hovedsagen ville indgaa i de permanente Sporalæg ved Havnen, og man finder derfor ingen Betænkelighed ved at søge Ministeriets Approbation paa, at Havnen foreløbig afholder de Udgifter, som Sporenes Lægning foranledige, mod senere Refusion fra Statsbanen af Udgifterne til Skinner, Sveller og Forbindelsesdele, Sporskifter m. V., saaledes som anført i Generaldir. Skrivelse af 15de d. M. under Post 1a og 1 b. Med Hensyn til Drøftelsen af de øvrige i Generaldirektoratets Skrivelse opkastede Betingelser tillader man sig senere at komme nærmere ind herpaa, naar den endelige Sporplan kan vedtages, medens man er villig til for de Spor, som nu ønskes lagte, at lade de Regler gjælde saavel hvad Omlægning som Vedligeholdelse angaar, der senere maatte blive vedtagne efter som Overenskomst. Da man endnu ikke kan tage endelig Bestemmelse om de langs Pakhusets vestre Side projekterede Spor, vil man foreløbig lade disses Anlæg henstaa.

For at kunne gjøre Indstilling om Bevilling af Pengemidler anmoder Byraadet om at faae opgivet den Sum, som der kan blive Tale om, at havnen forskudsvis maatte udrede til de Spor og Sporforbindelser, der efter det foranførte og som Skitseret paa medfølgende alt tidligere fremsendte Plan vilde fordres."

Hvorpaa Generaldirektoratet i Skrivelse af 8de d. M. havde meddelt, at der fra Statsbanedriftens side intet var til Hinder for, at de Spor langs den ny vestre Havnemole, der tillige ville kunne betjene den østre side af Havnepakhuset og saavel mod Nord som Syd sættes i Forbindelse med de nu eksisterende Spor, anlægges ved Statsbanedriftens Foranstaltning og paabegyndes, saasnart Byraadet ved skriftlig Henvendelse derom til Banechefen i Aarhus udtaler Ønske om, at det skal ske, ligesom ogsaa Generaldirektoratet henviser Byraadet til hos nævnte Embedsmand at erholde Oplysning om, hvad Bekostningen vil blive ved Anlægget efter Beskaffenheden af det Vejmateriale, der agtes benyttet paa den paagældende Strækning.

Sluttelig udtaler Generalsirektoratet, at da der i Byraadets Ovennævnte Skrivelse ikke er afgivet nogen Erklæring om, hvorvist Byraadet vil indgaa paa de Bestemmelser angaaende den fremtidige Vedligeholdelse, Renholdelse m. m. af samtlige Havnespor, som ere angivne i Generaldirektoratets Skrivelse af 15de f. M., maa det udtrykkeligt gjentage, at Betingelsen for, at det kan anbefale til Indenrigsministeriet at refundere Havnen Udgifterne ved det omhandlede Sporanlæg, forsaavidt dette maatte blive en Del af de endelig vedtagne Havnespor, ligesom overhovedet at bevilge Midler til Gjennemførelsen af disse, er, at de ovenfor omtalte Bestemmelser for Vedligeholdelsen, Renholdelsen m. m. af samtlige saavel ældre som nyere Havnespor fuldt ud tilstræbes af Havnebestyrelsen.

Dernæst var der under 25de d. M. fra Banechefen for Jylland og Fyn modtaget en Skrivelse, hvori det meddeles, at Bekostningen ved Nedlægningen af de omhandlede Spor i Følge et Kalkulatorisk Overslag vil udgjøre 26,000 Kr. hvoraf ca. 24,000 kr. forskudsvis affholdes af Havnen og senere at fornøden Finanslovsbevilling er given og Overenskomst angaaende Vedligeholdelse og Renholdelse truffen, godtgøres af Statsbanerne, medens ca. 2000 Kr. som vedrørende Jordarbejde og Ballast affholdes af Havnen uden senere Erstatning fra Statsbanernes Side.

Efter at sagen var drøftet, vedtog man at indgaa til Indenrigsministeriet med Anmodning om Tiladelse til at lade Havnekassen forskudsvis udrede det omhandlede Beløb af ca. 24,000 Kr. til Nedlægning af de ovennævnte Havnespor, idet man forbeholdt Spørgsmaalet om Havnesporenes Renholdelse m. v. en senere Forhandling .